

Tervis ja ohutus

- kolleksiooni hoidmine tulevastele põlvedele
- tagada hoidlates ja näituste juures töötavate inimeste tervisekaitse ja ohutus.

Objekti tervis (1):

- Puhastamise vasturääkivus
- Risk on kahjustada objekte
- Risk on kaotada tõendeid ajaloost
- Töötajad vajavad koolitust

Objekti tervis (2) – abrasiioon:

Objekti tervis (3) – eluloo kadu:

Objekti tervis (4) – kes mõjutab?

- Hoone üldised koristajad
- Näituseruumide hooldajad ja haldajad
- Säilitajad

Oluline määratleda kuidas, kes mida puhastab ning otsustab vajalikkuse.

Inimeste tervis (1):

- Töötajate tervis ja kaitse on kõige olulisem

- Kolleksioonid sisaldavad mürke:
  - Arseen loodusmuuseumides
  - Pestitsiidide jäägid
  - Kahjulikud ained hoonest (asbest)
  - Mürgised osad kolleksioonis endas

Inimeste tervis (2):

- Ohukaardid
kollektsioonidele
- Oh!No!Ethnobotany!

Respiratoorsed probleemid:

- HEPA filtrid
- Regulaarne koristus
- Hallitusest hoidumine
- Maskid, tõmbekapid

Isikukaitsevahendid (1):

- Kindad
- Kittel, põll või ülikond (Tyvek)
- Tolmumaskid
- Kõrgematel töödel kiiver, turvarihmad

Isikukaitsevahendid (2) – kemikaalid:

- Testi keskkonda
- Kasuta puhastusaineid ainult hea õhuvahetusega ruumides
- Lahusteid tõmbekapis
- Uimasus, peavalu – lahkuda ruumist, tuulutada, muuta tööprotsessi
- Piirduda destilleeritud veega

Ohutuskaardid

(Material Safety Data Sheets):

- Kõigi kemikaalide kohta mida hoones kasutatakse sh puhastusvahendid
- Info koostise, ohtude ja abimeetmete kohta
- USA-s kogumike olemasolu kohustuslik
- Oluline koolitamine

Seadmed ja tarvikud

- 3 tasandit:
  - Maja tervikuna
  - Näitused
  - Konkreetsete objektid (vastuvõtul, hoidmisel)

- Kõik laiemal tasandil vajalikud tarvikud sobivad üldiselt kitsamatele ringidele

Hoone koristus (1):

- Teostavad tihti mitte otseselt säilitajad
- Koolitada ja selgitada, et tekiks vastastikune arusaam nende töö mõjust kolleksioonile
- Töövahendid eraldi, kuid samas kvaliteedis (HEPA, vähene puhastuskeemia jne)
- “Roheline” mõtteviis

Hoone koristus (2) – puhastusained:

- Lihtne seep (*Ivory soap*) ilma lisanditeta
- Äädikas, sidrunimahl
- Söögisooda
- Booraks

Hoone koristus (3) – lapid:

- Puuvillane riie (puuvillased mähkmed)
- Mikrokiudkangast lapid
- Froteerätik
- Paberkäterätt
- Ajaleht (akendele)

Hoone koristus (4) – tolmule:

- HEPA tolmumeja ja otsikud (“Must” silt peale)
- Tolmuhari
- Mopp
- Lisaks: ämber, käsna

Näituseruumid (1):

Näituseruumid (2) – pintslid:

- Naturaalkiust
- Joonistuspintslid
- Fotopintslid
(antistaatilised)
- Habemeajamis-,
kosmeetikapintslid
- kingaharjad

Näituseruumid (3) – pintslite hooldus:

- Teipida
(metallojad)

- Pesemisel:
  - destilleeritud vesi
  - Naturaalne seep (*Orvus*, *Ivory Flakes*)

Näituseruumid (4) – lapid, hooldus:

- Mikrokiudkangast, puuvillased mähkmed, frotee- ja paberist (ebemevaba) rätikud
- Pesta vähese pesuainega milles ei ole valgendajaid
- Loputada 2-3 korda

Näituseruumid (5) – tolmuharjad:

- Villast
- Sünteetilised
- Villast – puhastada tolmuimejaga
- Sünteetilised – pesta, kuivatada

Näituseruumid (6) – lisaks:

- Pintsetid
- Vardad, orgid, pulgad
- Puhumispirnid, suruõhuballoonid
- Teibid
- Võrgud/ekraanid
- Tahmakäsn, *Groomstick*

Näituseruumid (7) – lisaks:

- fotoaparaat, luup, taskulamp, mõõdulint
- remondikomplekt, käärid
- (korduvsuletavad) plastikkotid,
- kuivatuspaber,
- pikendusjuhtmed,
- ämber asjade kandmiseks
- pleksiklaasi puhastusvahend.

Isikukaitsevahendid:

- maskid, respiraatorid
- kindad
- riided
- jalatsikaitse

Maskid, respiraatorid:

- Tolmumaskid (poolmaskid)
- Paberist ühekordsed
- Täismaskid
- Puhta õhu juurdevooluga

- Testida sobivust,
konsulterige arstiga
(terviseriskid)

Kindad ja sõrmekaitsesed

- Kindad:
  - Nitriilist
  - Puuvillased
  - Lateks
- Sõrmeotsakaitsesed (nitriil)
- Kaitseteip

Riided:

- kittel või põll
- Tyvek ühekordsed kaitseülikonnad
- Tyvek või muud kingakaitсед

Tööriistad

- Tolmuimeja HEPA filtriga
- erinevad otsikud
- muudetav kiirus

- Pesta voolikud, otsikud, vahetada kott.

Suruõhk, kompressor

- Surve muudetav
- Erinevad otsikud
- Pikendustorud
- Koos tolmuimejaga

Redelid, tõstukid, tellingud

- Sobiv mõõt
- Stabiilsus
- tõstukeid laenutada vastavalt vajadusele
- kohustuslik töötajate koolitus

Objektide vastuvõtul, hoiul.

Abrasiivsed materjalid:

- Kustutuskummid
(naturaalkumm, vinüül, jne)
- Kummipuru
- *Wishab* käsn
- Marmorjahu

Puhastusained:

- Destilleeritud vesi
- “*Orvus paste*”
- Atsetoon
- Isopropanool
- Lakibensiin
- Mikrokristalne vaha
- Äädikas

Mikrotööriistad

- Tolmuimejad
- Pipetid

Ei tohiks kasutada:

- ammoniaaki
- “Comet” nõudepesuvahendit
- maisijahu
- „Endust“ mööblipuhastajat
- silikooniga mööblivahasid
- juveeli puhastuse lappe
- sidruniõli
- saetolmu
- terasvilla
- hambapastat
- keetmata riisi
- saia (valget leiba)